

Z MINULOSTI 57/2013

„Dějiny jsou svědky času, světlem pravdy, živou pamětí, učitelkou života a poslem minulosti.“

Marcus Tullius Cicero

Nejvýznamnější a zdaleka viditelnou stavbou obce je kostel. Na výšinu k němu vedly ze čtyř směrů „kostelní chodníky“ - ze Zátoru, Louček, Nových Heřminov a Čakové, čtyř sem přifařených obcí. Odtud také vybíhá spojovací cesta k osadě západně od „Eichbergu“ a do horního Lichnova a Dubnice. Z různých zachovaných dokumentů se dá usoudit, že farnost Zátor patří k nejstarším v arcidiecési.

Farní kostel stojí na hřbitově mimo obec. V nynějším tvaru byl postaven patronem Wenzelem knížetem von Lichtenstein za faráře Leopolda Beera v letech 1753 - 1755 na místě starého, velmi sešlého kostela. Podle účetní knihy bylo na stavbu vydáno z kostelního jmění r. 1753 329 zl. 17 kr., r. 1754 444 zl. 45 kr., r. 1755 932 zl. 23 kr., celkem tedy 1706 zl. 25 kr.

Kostel je postaven z velmi dobrého materiálu - kamene a cihel - ve vznešeném moderním stylu. Je 15 sáhů dlouhý, 6 sáhů široký, klenba je vysoká 7 sáhů, má jednu vysokou věž se dvěma velkými zvony a hodinami a věžičku (sanktusník) s malým zvonem. Naproti sakristii se nachází stejně velká kaple, nad oběma je oratoř.

Do kostela vede patero vchodů, mimo hlavní vchod a oba boční vchody s dubovými dveřmi a ochrannými dvoukřídlými dveřmi z měkkého dřeva ještě vchod přes sakristii a protilehlou kapli s jednokřídlými dubovými dveřmi. Všechny tyto dveře měly tzv. francouzské zámky. Také vchod ze sakristie do kostela je opatřen dvoukřídlými dubovými dveřmi s francouzským zámkem.

Kostel má 12 velkých a 3 malá okna mimo okno pod věží a byl dříve vydlážděn cihlami, jak jsou ještě viditelně zachovány pod lavicemi.

V kostele je 6 dřevěných, vyřezávaných a polychromovaných oltářů, hlavní oltář nese obraz Nejsvětější Trojice od neznámého malíře. Obraz byl r. 1852 renovován malířem A. Sperlichem z Opavy nákladem dobroditelky Johanny Waberové ze Zátoru - jména obou jsou v dolním rohu obrazu. Roku 1871 byly nově postaveny oba boční oltáře - sv. Hedviky a oltář Dušiček (cestou sbírky).

Roku 1890 byl nově polychromován a ozdoben zlacením hlavní oltář a oltáře Božského Srdce Páně a Matky Boží Lurdské spolu s kazatelnou. Při této příležitosti byly obrazy „Neposkvrněné Početí“ a „Klanění tří mudrců“ sňaty z oltářů a zavěšeny na svá bývalá místa v kostele a na jejich místa postaveny sochy Božského Srdce Páně a Panny Marie Lurdské. Současně byly umístěny dvě sklomalby - sv. Josef a sv. Anna - z tyrolské dílny, zakoupené za 740 zl. 92 kr. ve Vídni. Zdobení provedl zdobič Johann Saradnik z Krnova za 1459 zl. Sochy, jmenovitě Božského Srdce Páně, Panny Marie Lurdské a oba klaníci se anděly na hlavním oltáři zhotovil sochař Ferdinand Stuflesser ze St. Ulrichu-Grödenu za 295 zl.

Nádherné dílo „Klanění sv. Tří Králů“ vídeňského malíře Greipela, dar knížete Adama von Lichtenstein bylo bohužel poškozeno při bílení kostela r. 1826 stejně jako obraz „Neposkvrněné Početí blahoslavené Panny Marie“ malíře Günthera z Opavy.

Kostel má také vyřezávanou a zdobenou kazatelnu, varhany a mramorovou křtitelnicí, nad níž visí obraz Křtu Páně. Byla postavena roku 1869 na místě původní.

Během času byl kostel vícekrát vně i uvnitř opravován a nově opatřován, jak je zřejmé ze stručných dochovaných zápisů: Roku 1826 a 1878 byl kostel uvnitř čerstvě vylíčen, poslední práci vykonal Johann Wilder z Arnoldova v pruském Slezsku, a to bez lešení, jen ze žebříku, za 150 zl., které byly uhrazeny sbírkou

Roku 1880 byly obrazy Křížové cesty, které dříve stávaly v jednotlivých kapličkách kolem kostela, nově namalovány a ozdobeny malířem Albertem Adamem z Velkého Valdštejna a umístěny v kostele. U příležitosti sv. misie v r. 1883 byla nová Křížová cesta posvěcena a obdařena odpustky řádovým knězem redemptoristou Antonem Jedekem. Cena zmíněné renovace 196 zl. byla uhrazena Johannem Gräbnerem, výměnkářem v Heřmínovech, který byl výjimečným dobrodincem kostela.

Lavice byly roku 1890 opraveny a natřeny, všechny dveře opraveny a napuštěny fermeží - zvláště křídla hlavních a vedlejších dveří byla značně poškozená, proto byly tyto tři vchody opatřeny dvoukřídlymi ochrannými dveřmi. Stolařské a natěračské práce provedl zátorský stolař Josef Kuffel za 432 zl. 42 kr. K tomu doprava, zednické, kovářské a zámečnické práce stály ještě 50 zl. Potřebné peníze byly získány sbírkou mezi dobrodinci. Urozený patron daroval na písemnou prosbu faráře Augustina Scholze 400 zl., mezi ostatními dárci si zaslouží být jmenováni už zmíněný výměnkář z Heřmínov Johann Gräbner, výměnkář z Louček Ferdinand Richter a soukromnice z Louček Johanna Hankeová, díky jejichž obzvláštní štědrosti mohly být tyto práce provedeny.

Po šťastném dokončení všech prací následovalo poslední neděle po letnicích, tj. odpoledne 23. listopadu 1890, slavnostní posvěcení (benedikce) oltářů Božského Srdce Páně a Matky Boží Lurdské veledůstojným panem děkanem a asesorem z Krnova Josefem Bittnerem. Slavnostní kázání pronesl při této příležitosti farář z Kostelce u Krnova Johann Müller, poděkoval v něm šlechetným dárcům za bohaté příspěvky, ale také upozornil, že kostel ještě mnohé potřebuje a že by se snad našli dobrodinci, kteří by umožnili, aby rozbitá a kostela nedůstojná dlažba byla nahrazena novou a hle! Jeho výzva nezapadla a dary proudily tak rychle, že už následujícího roku 1891 mohla být zakoupena nová dlažba za 934 zl. 10 kr. a také potřebné dovozy byly darovány.

Roku 1897 byly obstarány zcela nové varhany. Staré byly velmi sešlé a zejména ve vlhkém počasí ve všech tóninách různě pískaly. Byly bíle natřené se zelenými ozdobami, stály úplně vpředu na kůru a hyzdily celý kostel. Nové varhany byly vyrobeny firmou „Gebrüder Rieger in Jägerndorf“ a v letnicovém týdnu 1897 postaveny. Nástroj má 13 znělých rejstříků, 2 manuály, 7 copella, pedály a stál 2800 zl.

Na to přispěl patron Jeho Jasnost kníže Johann von und zu Lichtenstein mimo své patronátní povinnosti (1/3) ještě dobrovolným darem 200 zl. 800 zl. bylo pokryto z dobrovolných darů, z čehož dal farář Augustin Scholz 500 zl., regenschori Johann Rottel 150 zl., heřmínovský rodák žijící ve Vídni finanční rada Josef Riedel 50 zl., velkrubský (václavovský) farář dp. Johann Kutschker jako rodák z Louček 10 zl., dalších 90 zl. bylo sebráno z drobných darů. Chybějící částku uhradily společně přifařené obce. O svátku Nejsvětější Trojice 13. června 1897 byly varhany děkanem a asesorem z Krnova Josefem Bittnerem slavnostně posvěceny.

Pokud jde o vnějšek kostela, byla roku 1841 opravena věž, nově pokryta pozinkovaným plechem, makovice nově pozlacena, a 25. července 1841 o svátku sv. Jakuba nasazena zpět. O tom je krátká zpráva, která byla nalezena v makovici při jejím sejmutí v roce 1900. V celém archivu se nenašel žádný zápis o této důležité události. Vše, co bylo v makovici uloženo, bylo starostlivě opsáno a vráceno do nové makovice, aby se nadále zachovalo a mohlo být rozluštěno.